

Ellen Maes: “Al die menselijke con

Een fulltime opdracht als onderwijzer ASV in het buitengewoon onderwijs is al niet niks. Toch doet Ellen Maes (31) uit Duffel er graag nog een schepje bovenop. Op woensdag, zaterdag en zondag helpt zij als vrijwilliger bij activiteiten voor personen met een beperking. Het relaas van een parcours, binnen en buiten onderwijs, vol engagement.

Pittige opdracht

“Ik heb nog even kinderverpleegkunde overwogen, maar uiteindelijk heb ik toch heel bewust gekozen voor de lerarenopleiding. Nadien heb ook nog de banaba buitengewoon onderwijs gedaan. Het was immers al snel duidelijk dat werken met kinderen met specifieke onderwijsbehoeften echt mijn ‘ding’ is. Dat zit een beetje in de familie. Mijn zus is orthopedagoog, mijn moeder werkt in de thuiszorg en verschillende tantes, nonkels, neven en nichten zijn of waren actief in het onderwijs.

Ik ben nu mijn tiende schooljaar bezig. Ik heb het geluk gehad dat ik al bijna van in het begin kon werken in het schitterende Katrinahof in Antwerpen-Berchem, een type 2 school voor leerlingen met een matige tot ernstige mentale beperking. Ik ben al jaren klasjuf van kinderen met een matige mentale beperking en autisme. Ik heb daarvoor een paar jaar geleden nog een banaba autisme behaald. Inhoudelijk viel die studie super mee, maar zo’n opleiding via het gewone curriculum afwerken in combinatie met een voltijdse job is bijzonder zwaar. Ik kon de opleiding volgen doordat de school bereid was om me gedurende twee jaar op maandagnamiddag vrij te roosteren. Dit schooljaar ben ik met een nieuwe uitdaging gestart. Ik ben klasjuf in een autiklas voor kinderen met een ernstige mentale beperking en een lage emotionele ontwikkeling. Ik kom zestien lesuren in die klas. Daarnaast ben ik nog voor zes lesuren juf in een kleuterklas voor kinderen met autis-

me. Die dubbele opdracht zorgt voor de nodige afwisseling. In elke klas zitten zeven leerlingen, maar het zijn twee zeer verschillende groepjes. De kinderen in de kleuterautiklas zijn zelfstandiger en hebben cognitief nog behoorlijk wat mogelijkheden. In de tweede klas hebben de kinderen meer noden om hun basisrust te garanderen. Bij een aantal kinderen is er een reële kans op agressie en drie kinderen zijn nog niet zindelijk. Zo’n klas is fysiek en mentaal best zwaar. Daarom wordt ze ook niet fulltime gedragen door één leerkracht. Ik heb een duo-partner die elf uur in de klas staat, er zijn nog twee klasondersteuners (kinderverzorgsters) die elkaar afwisselen en wij krijgen assistentie van een kinesist en een logopedist die geïntegreerd of individueel werken.”

Teamwork

“Het is heel intensief en heftig, maar doordat je er met een sterk team voor staat, gaat het beter. Je kan veel bij mekaar terecht, je kan ideeën en informatie uitwisselen, je vult elkaar aan. Als het moeilijk is, kan je je verhaal delen met collega’s die in dezelfde situatie zitten. De mensen die bij ons een interim doen, vertellen ons altijd dat wij een heel warm lerarenteam zijn en dat de collega’s altijd klaar staan om elkaar te helpen. Zo ervaar ik het zelf ook.

Onze kinderen halen al eens een straffe stoot uit. Dan kan je er maar beter mee lachen, want als je het altijd serieus zou nemen dan wordt het een triestige bedoening. Soms zijn er natuurlijk ook situaties die beklijven.

Ik woon in Mechelen en de fietstocht - met de elektrische fiets - naar mijn school en terug is dan ideaal om mijn hoofd leeg te maken.

Ik ben heel tevreden met mijn job. In het buitengewoon onderwijs kan je sterk individualiseren en differentiëren. Dat is bij ons werkelijk de basis. Wij gaan keihard voor onze leerlingen om ze zover mogelijk te krijgen in hun ontwikkeling zodat ze kunnen doormaken naar Opleidingsvorm 1 of 2 in het buitengewoon secundair onderwijs.”

Belangenbehartiging

“Ik werk als vrijwilliger voor organisaties die zich inzetten voor personen met een beperking. Een daarvan is vzw Marjan in Duffel opgericht door Leon Verelst. Omdat zijn dochter Marjan het syndroom van Rett heeft, een genetische aandoening met autisme-merken en een ernstige mentale beperking, moest hij voor zijn kind

tacten zijn echt hartverwarmend”

van alles uitzoeken en organiseren. Hij wilde die nuttige informatie niet voor zichzelf houden maar delen met mensen in een gelijkaardige situatie. Vzw Marjan doet dus aan belangenbehartiging voor personen met een beperking die problemen ervaren en die op muren botsen. De vzw is ook actief binnen vzw GRIP die ijvert voor inclusie. Daarnaast organiseert de vzw ook allerlei laagdrempelige activiteiten voor personen met een beperking en hun omgeving: activiteitenatelier, G-zwemmen, rolstoeldansen en line-dans. Ik ben vrijwilliger in het activiteitenatelier en bij het G-zwemmen.”

Activiteitenatelier

“Het activiteitenatelier vindt elke eerste zaterdagmiddag van de maand plaats in de benedenzaal van de bibliotheek in Duffel. Met een vijftal vrijwilligers organiseren we per keer een drietal activiteiten, bijvoorbeeld

een waterraket maken, schilderen met allerhande technieken of knutselen. We zorgen ervoor dat personen met een beperking samen een toffe namiddag hebben. Daarbij zijn ook de gezinsleden van harte welkom. Het resultaat van zo’n knutselactiviteit staat voor de meesten niet voorop. Het erbij zijn, het groepsgevoel is belangrijker. We hadden ooit een jongen die bij elke sportactiviteit of hobby te horen kreeg ‘dit is voor jou echt niet te doen’. Wij hebben hem samen met zijn moeder toch kunnen laten deelnemen. De moeder was bijzonder blij dat haar zoon nu eens niet werd afgewezen.

Met de vrijwilligers komen we om de twee à drie maanden samen om alles te plannen en te verdelen wie welke activiteiten voorbereidt. Voorlopig slagen we erin het crea-atelier gratis te houden. Onze voorzitter is continu bezig met het zoeken naar sponsors, wat soms moeilijk is. Op school erva-

ren we hetzelfde. We willen een nieuwe speelplaats aanleggen, maar in de huidige maatschappelijke context is het niet gemakkelijk om sponsoring te vinden.”

G-zwemmen

“Ongeveer twee keer per maand wordt op zondagochtend van 10 tot 11 uur het zwembad van Duffel afgehuurd voor personen met een beperking en hun naasten. Het gaat om kinderen met een fysieke en/of mentale beperking, maar evenzeer om volwassenen die verlamd zijn door bijvoorbeeld een beroerte. Anders dan bij G-sport in een sportclub, is het G-zwemmen van vzw Marjan ontstaan vanuit de personen met een beperking zelf. Zij waren op zoek naar een zwembad om zo prikkelarm mogelijk en samen met hun familie of vrienden een fijne tijd te hebben in het water. In tegenstelling tot G-sport in een club ligt de nadruk

Veel van wat ik doe als vrijwilliger, voelt niet echt aan als werk. Het is gewoon heel plezant en ik krijg de kans om de batterijen opnieuw op te laden.

Ellen Maes: "Het is heel intensief en heftig, maar doordat je er met een sterk team voor staat, gaat het beter."

vooral op het plezier beleven, al stimuleren we vanzelfsprekend elke vooruitgang die mogelijk is. Naast mij zijn er nog drie andere vaste begeleiders: twee redders en een kinesist. Soms moeten we iemand met de tillift in het water zetten. We gaan langs bij alle deelnemers en bieden een aanbod op maat. Kinderen met autisme en een (rand) normale begaafdheid laat ik bijvoorbeeld een wedstrijdje snelzwemmen. Iemand die fysiek ernstig beperkt is, help ik allerlei bewegingen in het zwembad doen. Vorig schooljaar werd er een jongen doorverwezen vanuit school om zijn waterangst te overwinnen. Tijdens het G-zwemmen is er veel minder drukte en stress dan op school. Dan laat ik het kind oefeningen doen zodat het geleidelijk zijn angst kan overwinnen. De activiteiten variëren dus van puur watergewenning tot echte zwemles. Ook bij het G-zwemmen proberen we de toegang zo laagdrempelig mogelijk te houden: elke zwemmer betaalt één euro. Als zelfs dat bedrag nog teveel is, proberen we er een mouw aan te passen."

Snoezelruimte en speltheek

"Ik werk ook als vrijwilliger voor de snoezelruimte en speltheek van vzw 't Spinneke in Kontich. Op een dag kwam ik er met de kinderen van mijn klas snoezelen. Er hing een blaadje 'wij zoeken vrijwilligers' en ik heb mij opgegeven. Zo simpel gaat dat!

De snoezelruimte bestaat uit een

aantal ruimtes. Er is een centrale gang met verschillende voelmuren. De achterste ruimte is de stille ruimte. Er staat een groot waterbed, een soort schommelstoel en een trilzetel. Er zijn 'bubbelunits', dat zijn waterkolommen waarin bubbeltjes naar boven bewegen en het licht van kleur verandert. Er is ook een aquarium waarin visjes op een motortje rond-draaien. Er hangt een heel mooi rustgevend schilderij en er is projectie op de muur. Op de achtergrond speelt een rustig muziekje. De tweede ruimte is de spiegelruimte. Ze staat vol spiegels, maar in tegenstelling tot een spiegelpaleis op de kermis waar je eerder overprikeld raakt, werkt dit heel rustgevend. In het midden van de vloer is er een draaischijf die langzaam rond-draait. Personen in een rolstoel kunnen op die manier alles zien passeren. Je kan op de draaischijf een grote zitzak leggen en wanneer je er gaat inliggen, ontdek je dat er bovenaan ook een grote spiegel hangt. De derde ruimte is een geluidenruimte. Bij het trilbed trilt de matras mee op het ritme van de muziek. Op die manier kunnen dove personen muziek meebeleven. Ook kinderen die omwille van hun autisme sensorische over- of ondergevoeligheid hebben, vinden het supertof om op het bed te staan of te liggen. Er is ook een leuke touch-piano. Ten slotte is er nog de softplayruimte. Deze ruimte is opgebouwd uit afwasbaar en zacht materiaal. Er is een glijbaan en een 'schommelboot'. De bedoeling van snoezelen, een samentrekking van de woorden 'snuffelen' en 'doezelen', is tot rust komen en het stimuleren van de zintuigen, vooral de gewaarwordingen zien, horen en voelen. Personen met een beperking kunnen er echt van genieten. De snoezelruimte wordt geboekt voor scholen, semi-internen, bejaarden, maar ook gezinnen. Tijdens de maandelijkse vrijwilligersvergadering wordt nagegaan voor welke dagdelen er geboekt is en wie wanneer beschikbaar is. Ik kan door mijn werk alleen op zaterdag en op woensdagnamiddag. Als ik van dienst ben, zet ik vooraf alles aan en ontvang ik de groep. Nadien controleer ik alles, zorg ik ervoor dat alles weer netjes is en schakel ik alles uit.

De speltheek, die een breed aanbod heeft aan toffe aangepaste spelmaterialen voor kinderen met een beperking, is op woensdagnamiddag en zaterdagvoormiddag geopend. Mensen kunnen dus materialen komen huren of terugbrengen."

Veel voor terug

"Werken als vrijwilliger neemt natuurlijk tijd in beslag die je niet voor andere doeleinden kan gebruiken. Omdat ik alleen woon, kan ik het mij permitteren. Als ik ooit zelf kinderen heb, zal het wellicht moeilijker worden.

Ik haal er veel uit voor mezelf. Zo leer ik nieuwe mensen en organisaties kennen. Dat heeft soms ook zijn voordelen voor mijn job. Wij zochten voor onze school bijvoorbeeld wandelgareeltjes. Een wandelgareeltje is een hulpmiddel waarmee je kan voorkomen dat kinderen wegllopen, zoals polsbandjes waarmee kind en begeleider aan elkaar vasthangen. Welnu, als er dan in de snoezelruimte plots kinderen aankomen met zo'n gareeltje, dan is dat natuurlijk het ideale moment om de begeleiders te vragen waar dat vandaan komt. Veel van wat ik doe als vrijwilliger, voelt niet echt aan als werk omdat het zich op een ander niveau situeert. Het is gewoon heel plezierig en het biedt je de gelegenheid om je batterijen opnieuw op te laden. En zelfs als je eens een moeilijke week hebt en je jezelf moet motiveren om naar de activiteit te gaan omdat je erg moe bent, zijn er altijd wel mensen die je daar enthousiast begroeten en dan ben je weer vertrokken. Nadien ga je moe maar voldaan naar huis.

De personen met een beperking en hun omgeving zijn werkelijk super dankbaar en enthousiast. Als ik bijvoorbeeld eens niet aanwezig kan zijn op een activiteitenatelier, dan sturen sommigen mij fier een foto met het resultaat van de knutselactiviteit. Al die menselijke contacten zijn werkelijk hartverwarmend. Als vrijwilliger offer je dus wel een deel van je vrije tijd op, maar je krijgt er zoveel voor terug. Ik kan het alleen maar aanraden."

Websites: www.vzwmarjan.be - www.spinnekekontich.be